

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15016000	Compostela	Santiago de Compostela	2018/2019

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC01	Educación infantil	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0017	Habilidades sociais	2018/2019	6	123	123

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MANUEL OTERO LÓPEZ, LORENA BERMÚDEZ MOURE (Subst.)
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O módulo de Habilidades Sociais é un módulo que se imparte no Ciclo Superior de Técnico en Educación Infantil. As aprendizaxes previstas para este módulo aparecen recollidas no Decreto 226/2008 que desenvolve o Real decreto 1394/2007 que establece o título de técnico superior en educación infantil e as súas correspondentes ensinanzas mínimas.

Neste sentido o Decreto 226/2008 establece que o módulo de habilidades sociais terá unha duración de 123 horas. Unha das características fundamentais nas que este módulo se diferencia doutros do ciclo, é porque non é un módulo dirixido exclusivamente ao traballo directo con nenos/as, senón que ten nunha orientación ampla e deseñada co ánimo de que o futuro técnico conte coas ferramentas axeitadas para poder desenvolverse en distintos ámbitos como pode ser: as relacións institucionais, as relacións coas familias, co equipo profesional ou mesmo con outros profesionais que traballen no eido socioeducativo.

Obxectivos xerais:

No anexo do decreto deste módulo, especificase que a súa aprendizaxe vai incidir nos seguintes obxectivos:

- Seleccionar e aplicar dinámicas de comunicación e participación, analizando as variables do contexto e seguindo o procedemento establecido.
- Manter actualizados os coñecementos científicos e técnicos relativos á propia actividade profesional, utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida.
- Manter relacións fluídas cos nenos e as nenas, coas súas familias, cos membros do seu grupo e con outro persoal profesional, amosando habilidades sociais e capacidade de xestión da diversidade cultural, e achegar solucións para os conflitos que se presenten na planificación e no desenvolvemento das actividades.
- Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e de responsabilidade.

O módulo profesional de Habilidades Sociais contén a formación necesaria para que o alumnado adquira as habilidades sociais necesarias para desenvolver unha profesión de axuda e interactuar adecuadamente nas súas relacións profesionais con outras persoas, adaptando o seu comportamento ás características destas e ao contexto. Trátase dun módulo nomeadamente procedimental e actitudinal, en que se dá resposta ás seguintes funcións:

- de intervención ou execución que abrangue a recollida de información acerca das habilidades sociais que se posúen e das que se carece, a organización da actuación e a previsión de continxencias, o establecemento, de ser o caso, de axudas técnicas para a comunicación, e a posta en práctica das habilidades sociais adquiridas.
- de avaliación da competencia social do persoal profesional, tanto no relativo ás relacións interpersoais como para a dinamización de grupos ou a participación neles desempeñando diversos papeis. Refírese ao control e o seguimento da propia evolución na adquisición da competencia social necesaria para se relacionar axeitadamente coas demais persoas no desempeño das súas funcións.
- de xestión de conflitos que fai referencia á posta en marcha de todos os mecanismos dispoñibles para a súa solución e supón mediación e negociación.

As estratexias de intervención coas familias.

- Identificar necesidades dos nenos e das nenas, así como das familias que requiran a participación doutros profesionais ou servizos, e concretar os recursos de diagnóstico e de actuación, para dar unha resposta axeitada.
- Seleccionar e aplicar técnicas e instrumentos de avaliación en relación coas variables relevantes, e comparar os resultados co estándar establecido no proceso de intervención.
- Seleccionar e aplicar estratexias de transmisión de información en relación cos contidos que se transmitan, coa súa finalidade e cos receptores, para mellorar a calidade do servizo.
- Identificar e avaliar a contribución propia aos obxectivos da institución, e valorar a súa actividade profesional para a consecución deses obxectivos.
- Identificar as características do traballo en equipo, e valorar a súa importancia para mellorar a práctica educativa e lograr unha intervención

planificada, coherente e compartida.

- Aplicar dinámicas de grupo e técnicas de comunicación no equipo de traballo, intercambiando información e experiencias para facilitar a coherencia no proxecto.
- Recoñecer os propios dereitos e deberes como axente activo da sociedade para o exercicio dunha cidadanía democrática.

Competencias profesionais, persoais e sociais (vinculadas ao módulo de Habilidades Sociais).

O decreto que regula o título tamén contempla as competencias que se pretende que acaden as persoas que cursen o módulo. Por competencia entendemos o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridas a través de procesos formativos ou da propia experiencia profesional, que permiten desenvolver determinadas funcións profesionais. É dicir, que se supón que as aprendizaxes acadadas neste módulo, garanten ante o mundo laboral que estes profesionais son capaces de:

- Diseñar e aplicar estratexias de actuación coas familias, no marco das finalidades e os procedementos da institución, para mellorar o proceso de intervención.
- Responder ás necesidades dos cativos e das cativas, así como das familias que requiran a participación de profesionais ou servizos, utilizando os recursos e os procedementos axeitados.
- Avaliar o proceso de intervención e os resultados obtidos, elaborar e xestionar a documentación asociada ao proceso, e transmitir a información co fin de mellorar a calidade do servizo.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Comunicación e habilidades sociais	A través desta primeira unidade preténdese que o alumnado se achegue a un dos conceptos básicos para o desenvolvemento deste módulo : a comunicación e ferramenta imprescindible para o desenvolvemento da súa futura práctica profesional. Así mesmo veremos como as habilidades sociais son esas capacidades que nos permiten manter unha axeitada relación coas persoas defendendo os nosos dereitos e respectando os dos demais. Como persoas e como profesionais, non nacemos con elas, apréndense, entréñanse, e ata se <u>contaxian. Ese contaxio masivo é o que pretende o desenvolvemento desta unidade.</u>	30	20
2	Dinámica de grupo	A nosa vida persoal desenvólvese en diferentes grupos e ao longo da nosa vida profesional traballamos con diferentes grupos de usuarios/as (nenos/as, pais/nais,..). Para o desenvolvemento dunha óptima práctica laboral precisamos coñecer e entender o desenvolvemento dos grupos e saber manexarnos na vida dos mesmos. Como técnicos/as de educación infantil desenvolvemos o noso labor profesional dentro dun equipo de traballo. <u>Traballamos con diferentes persoas con moi diferentes funcións, cargos, formación, etc.</u>	36	30
3	Condución de reunións	Unha das ferramentas fundamentais da práctica laboral das/dos técnicas/os de educación infantil son as reunións de traballo .. reunións co compañeiros/as do equipo profesional do que formamos parte, reunións cos usuarios/as dos servizos, cos pais/nais dos/as cativos/as, etc.. Unha reunión non é só un grupo de persoas que quedan a unha hora determinada. Reunirse implica unha planificación, ter en conta uns obxectivos, etc., para <u>sacar o máximo rendemento e produtividade ao noso tempo e traballo.</u>	15	10
4	Xestión de conflitos e toma de decisións	O conflito é motor de cambio e un grande aliado sempre e cando a xestión do mesmo se desenvolva dun xeito eficaz.	22	20
5	Avaliación da competencia social	nesta unidade traballaremos a avaliación adaptándoa á competencia social tanto a nivel individual como a nivel grupal. Aprenderemos a realizar unha avaliación sistemática de todos os aspectos relacionados coas <u>habilidades sociais.</u>	20	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Comunicación e habilidades sociais	30

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Pon en práctica estratexias e técnicas para favorecer a comunicación e a relación social co seu contorno en relación cos principios da intelixencia emocional e social.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Descríbóronse os principios da intelixencia emocional e social.
CA1.2 Valorouse a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.
CA1.3 Caracterizáronse as etapas dun proceso comunicativo.
CA1.4 Identificáronse os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións.
CA1.5 Valorouse a importancia do uso da comunicación verbal e non verbal nas relacións interpersoais.
CA1.5.1 Identificáronse os elementos da comunicación verbal e non verbal
CA1.5.2 Púxose en práctica o manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta
CA1.6 Estableceuse unha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instrucións e intercambiar ideas ou información.
CA1.7 Utilizáronse as habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultural.
CA1.8 Demostrouse interese por non xulgar as persoas e respectar os seus elementos persoais diferenciadores: emocións, sentimentos e personalidade.
CA1.9 Demostrouse unha actitude positiva cara ao cambio e cara á aprendizaxe a partir de todo o que sucede.

4.1.e) Contidos

Contidos
Relacións interpersoais e percepción social.
Programas e técnicas de comunicación e habilidades sociais. escoita activa, empatía, asertividade e autocontrol.
Identificación dos estilos de comunicación, das súas vantaxes e das súas limitacións (CA1.4)
Intervencións en público: materiais de apoio.
Análise dos factores que inflúen na percepción social e na formación de impresións. Estereotipos, prexuízos e discriminación.
Habilidades sociais, competencia social e conceptos afíns.
Análise da relación entre comunicación e calidade de vida nos ámbitos de intervención.
Proceso de comunicación. Comunicación verbal e non verbal.

Contidos

Proceso de comunicación

Comunicación verbal e non verbal

Valoración comunicativa do contexto: facilitadores e obstáculos na comunicación.

Valoración da importancia das actitudes na relación de axuda.

Intelixencia emocional. Educación emocional. Emocións e sentimentos.

Mecanismos de defensa.

0Formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función do liderato e os papeis da estrutura e o funcionamento do grupo (CA 2.6)

Comunicación nos grupos. Estilos de comunicación. Comunicación verbal e xestual. Obstáculos e barreiras

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Dinámica de grupo	36

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Dinamiza o traballo do grupo aplicando as técnicas adecuadas, e xustifica a súa selección en función das características, a situación e os obxectivos do grupo.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Descríbense os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que os poidan modificar.
CA2.2 Analizáronse e seleccionáronse as técnicas de dinamización e funcionamento de grupos.
CA2.2.1 Analizouse o funcionamento do grupo a través de diversas técnicas
CA2.2.2 Seleccionáronse técnicas de dinamización de grupo
CA2.3 Explicáronse as vantaxes do traballo en equipo fronte ao individual.
CA2.4 Diferenciáronse os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles.
CA2.5 Identificáronse as principais barreiras da comunicación grupal.
CA2.6 Formuláronse estratexias de actuación para aproveitar a función de liderado e os papeis na estrutura e no funcionamento do grupo.
CA2.7 Definiuse o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo.
CA2.8 Valorouse a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.
CA2.9 Logrouse un ambiente de traballo relaxado e cooperativo.
CA2.10 Respectáronse as opinións diferentes da propia e os acordos de grupo.

4.2.e) Contidos

Contidos
Tipoloxía e características dos grupos. Desenvolvemento grupal.
0Formulación de estratexias de actuación para aproveitar a función do liderado e os papeis da estrutura e o funcionamento do grupo (CA 2.6)
A confianza no grupo.
Valoración do papel da motivación na dinámica grupal.
Toma de conciencia acerca da importancia de respectar as opinións non coincidentes coa propia.
Análise da estrutura e dos procesos de grupos.
Técnicas para a análise de grupos.

Contidos

Valoración da importancia da comunicación no desenvolvemento do grupo.

Comunicación nos grupos. Estilos de comunicación. Comunicación verbal e xestual. Outras linguaxes: icónica e audiovisual. Tecnoloxías da información e da comunicación. Obstáculos e barreiras. Cooperación e competencia nos grupos.

Comunicación nos grupos. Estilos de comunicación. Comunicación verbal e xestual. Obstáculos e barreiras

Outras linguaxes: icónica e audiovisual. Tecnoloxías da información e da comunicación.

Cooperación e competencia nos grupos.

Dinámicas de grupo. Fundamentos psicosociolóxicos aplicados ás dinámicas de grupo.

Equipo de traballo. Estratexias de traballo cooperativo. Organización e reparto de tarefas.

Equipo de traballo. Organización e reparto de tarefas

Equipo de traballo. Estratexias de traballo cooperativo

Detección e análise de problemas no traballo en equipo.

Traballo individual e traballo en grupo.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Condución de reunións	15

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Conduce reunións e analiza os xeitos ou estilos de intervención e de organización en función das características das persoas destinatarias e do contexto.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Descríbense os tipos de reunión e as funcións.
CA3.2 Descríbense as etapas do desenvolvemento dunha reunión.
CA3.3 Aplícanse as técnicas de moderación de reunións e xustifícase a súa aplicación.
CA3.4 Demostrouse a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso.
CA3.5 Descríbense os factores de risco e a posibilidade de sabotaxe dunha reunión, e xustificáronse as estratexias de resolución.
CA3.6 Valorouse a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións.
CA3.7 Descríbiuse a importancia da motivación e das estratexias empregadas, para conseguir a participación nas reunións.
CA3.8 Aplícanse técnicas de recollida de información e de avaliación dos resultados dunha reunión.
CA3.9 Demostráronse actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións.

4.3.e) Contidos

Contidos
A reunión como forma de traballo en grupo.
Tipos de reunións e funcións.
Etapas no desenvolvemento dunha reunión: preparación, inicio, desenvolvemento e finalización.
Técnicas de moderación de reunións.
Identificación da tipoloxía das persoas participantes nunha reunión.
Análise de factores que afectan ao comportamento dun grupo: boicot e colaboración.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Xestión de conflitos e toma de decisións	22

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Pon en práctica estratexias de xestión de conflitos e resolución de problemas seleccionadas entre os modelos analizados en función das características do contexto.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse e identificáronse as principais fontes de problemas e de conflitos grupais.
CA4.2 Descríbóronse as principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos.
CA4.3 Identifícanse e describíronse as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas.
CA4.4 Descríbóronse as fases do proceso de toma de decisións.
CA4.5 Resolvéronse problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.
CA4.6 Respectáronse as opinións das demais persoas respecto ás vías de solución de problemas e conflitos.
CA4.7 Aplicáronse correctamente técnicas de mediación e negociación.
CA4.8 Tivéronse en conta as persoas usuarias, independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.
CA4.9 Planificouse a tarefa de toma de decisións e a avaliación do proceso.
CA4.10 Valorouse a importancia do intercambio comunicativo na toma de decisións.

4.4.e) Contidos

Contidos
Valoración do conflito nas dinámicas grupais.
Análise de técnicas de resolución de problemas.
Proceso de toma de decisións.
Xestión de conflitos grupais. Negociación e mediación.
Aplicación das estratexias de resolución de conflitos grupais.
Valoración do papel do respecto e a tolerancia na resolución de problemas e conflitos.
Análise e identificación de conflitos grupais (CA4.1)
Descrición das principais técnicas e estratexias para a xestión de conflitos (CA 4.2)

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Avaliación da competencia social	20

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Pon en práctica estratexias e técnicas para favorecer a comunicación e a relación social co seu contorno en relación cos principios da intelixencia emocional e social.	NO
RA5 - Avalia os procesos de grupo e a propia competencia social para o desenvolvemento das súas funcións profesionais, e identifica os aspectos susceptibles de mellora.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.10 Valorouse a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersonal e de comunicación axeitadas.
CA5.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA5.2 Aplicáronse técnicas sociométricas e de investigación social.
CA5.3 Autoavaliouse a situación persoal e social de partida.
CA5.4 Deseñáronse instrumentos de recollida de información.
CA5.5 Rexistráronse os datos en soportes establecidos.
CA5.6 Interpretáronse os datos recollidos.
CA5.7 Identificáronse as situacións que cumpra mellorar.
CA5.8 Marcáronse as pautas de mellora.
CA5.9 Realizouse unha avaliación derradeira do proceso traballado.

4.5.e) Contidos

Contidos
Recollida de datos: técnicas.
Deseño de propostas de mellora da competencia social e persoal
Avaliación da competencia social.
Avaliación da estrutura e dos procesos grupais.
Aplicación das técnicas de investigación social ao traballo con grupos.
Análise de estratexias e instrumentos para o estudo de grupos.
Sociometría básica.
Valoración da autoavaliación como estratexia para a mellora da competencia social.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva neste módulo son os seguintes:

CA1.2 - Valorouse a importancia das habilidades sociais no desempeño do labor profesional.

CA1.4 Identificáronse os estilos de comunicación, as súas vantaxes e as súas limitacións.

CA 1.5.1-Identificáronse os elementos de comunicación verbal e non verbal.

CA1.5.2 Púxose en práctica o manexo dos elementos da comunicación verbal e non verbal nunha situación concreta

CA1.6 Estableceuse unha eficaz comunicación para asignar tarefas, recibir instrucións e intercambiar ideas ou información.

CA1.7 Utilizáronse as habilidades sociais adecuadas á situación e atendendo á diversidade cultural.

CA1.10 Valorouse a importancia da autocrítica e da autoavaliación no desenvolvemento de habilidades de relación interpersonal e de comunicación axeitadas.

CA1.11 Actuouse desenvolvendo actitudes e comportamentos axeitados cara o medio físico:orde,limpeza,coidado dos recursos,....

CA1.12 Actuouse mantendo actitudes e comportamentos axeitados en relación coas persoas: verbais e non verbais.

CA1.13 Actuouse mantendo actitudes e comportamentos axeitados en relación ao traballo: participación.

CA2.1 Descríronse os elementos fundamentais dun grupo, a súa estrutura, a súa dinámica e os factores que os poidan modificar.

CA2.2.1 Analizouse o funcionamento do grupo a través de diversas técnicas

CA2.2.2 Seleccionáronse técnicas de dinamización de grupo

CA2.4 Diferenciáronse os papeis que se poden dar nun grupo e as relacións entre eles.

CA2.5 Identificáronse as principais barreiras da comunicación grupal.

CA2.7 Definiuse o reparto de tarefas como procedemento para o traballo en grupo.

CA2.8 Valorouse a importancia dunha actitude tolerante e de empatía para conseguir a confianza do grupo.

CA2.10 Respectáronse as opinións diferentes da propia e os acordos de grupo.

CA3.1 Descríronse os tipos de reunión e as funcións.

CA3.3 Aplicáronse as técnicas de moderación de reunións e xustificouse a súa aplicación.

CA3.4 Demostrouse a importancia da capacidade de expor ideas de xeito claro e conciso.

CA3.6 Valorouse a necesidade dunha información boa e diversa na convocatoria de reunións.

CA3.8 Aplicáronse técnicas de recollida de información e de avaliación dos resultados dunha reunión.

CA3.9 Demostráronse actitudes de respecto e tolerancia na condución de reunións.

CA4.1 Analizáronse e identificáronse as principais fontes de problemas e de conflitos grupais.

CA4.3 Identificáronse e describíronse as estratexias máis axeitadas para a procura de solucións e a resolución de problemas.

CA4.5 Resolvéronse problemas e conflitos aplicando os procedementos adecuados a cada caso.

CA4.6 Respectáronse as opinións das demais persoas respecto ás vías de solución de problemas e conflitos

CA4.7 Aplicáronse correctamente técnicas de mediación e negociación.

CA4.8 Tivéronse en conta as persoas usuarias, independentemente da súa idade e da súa condición física e mental, no proceso de toma de decisións.

CA4.9 Planificouse a tarefa de toma de decisións e a avaliación do proceso.

CA5.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.

CA5.3 Autoavaliouse a situación persoal e social de partida.

CA5.4 Deseñáronse instrumentos de recollida de información.

CA5.5 Rexistráronse os datos en soportes establecidos.

- CA5.6 Interpretáronse os datos recollidos.
- CA5.7 Identificáronse as situacións que cumpra mellorar.
- CA5.8 Marcáronse as pautas de mellora.
- CA5.9 Realizouse unha avaliación derradeira do proceso traballado.

A cualificación global do alumnado virá determinada por:

A avaliación levarase a cabo tal como está prevista na programación, tendo en conta o peso que cada un dos CAS ten nas unidades didácticas e a través dos instrumentos de avaliación establecidos para cada un deles. Cada CA será cualificado entre 0 e 10, considerándose superado cando a cualificación obtida sexa igual ou superior a 5. Os CAs non considerados como "mínimos esixibles", poderan obter unha cualificación menor de 5. A cualificación dos CAs superados, (e a dos non superados non considerados "mínimos esixibles"), será ponderada polo peso que dito CA ten no conxunto da UD. O resultado da suma destes CAs ponderados, será a cualificación final da UD.

Unha unidade considérase superada, cando todos os CAs que a compoñen (agás os non considerados como "mínimos esixibles") sexan cualificados con 5 ou máis de 5.

O peso dentro do total do módulo das diferentes unidades didácticas é o seguinte:

UD1 20% / UD2 30% / UD3 10% / UD4 20% / UD5 20%/

Para superar o módulo o alumnado deberá ter superados todos os CAS establecidos como mínimos esixibles. No caso de que algún alumno/a non supere algún dos CAS das diferentes unidades, este poderá recuperalos no periodo establecido para tal fin.

Ao longo do proceso comunicarase ao alumnado as cualificacións que irá recibindo nos diferentes CAS e en cada unha das unidades didácticas. A cualificación que aparecerá nos "boletíns de notas" será a que resulte da cualificación das unidades avaliadas ata esas datas e ponderada sobre 10 atendendo ao peso que ditas unidades teñen na programación.

En canto á calidade das diferentes tarefas e probas o alumnado terá en conta o seguinte:

A calidade das tarefas e traballos individuais e grupais:

-Os traballos individuais realizados: a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións persoais fundamentadas, o cumprimento dos prazos de entrega, redacción e coherencia, ortografía, contido, presentación e adecuación ao solicitado na tarefa. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula e o contido fundamentado da mesma.

-Os traballos grupais realizados: valorarase a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións grupais fundamentadas. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula, a orixinalidade na elaboración e exposición, o contido fundamentado da mesma e a implicación de todos/as os/as membros do grupo. Se as tarefas se distribuíron equitativamente, si cada un se responsabilizou activamente do seu traballo, si se fixeron postas en común para que o traballo resulte coherente, si se resolveron os problemas que puideran xurdir, etc. A nota poderá ser diferente para as distintas persoas que integren o grupo.

As probas escritas sobre contidos expostos na aula poderán ser de tres tipos: exame con elaboración de diferentes tipos de resposta, tipo test e supostos prácticos. Realizaranse ao final de cada unidade ou ao final do trimestre, dependendo de cada caso.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

No suposto de que as medidas de reforzo tomadas ó longo do curso fosen insuficientes e algunha alumna non superase o módulo, faranse actividades de recuperación no período previsto a tal fin pola normativa vixente.

As actividades de recuperación para o alumnado que non aprobe este módulo, consistirán na presentación de traballos individuais onde se reflectan os coñecementos demandados, e na realización de varias probas escritas e orais, (dependendo da natureza dos Cas non superados). Así mesmo poderase realizar unha proba final onde se comprobará a adquisición dos resultados de aprendizaxe do módulo de Didáctica.

O alumnado que non supere algunha das unidades didácticas ou CA nun trimestre, poderá recuperalo/a no periodo establecido para tal fin, a través dun exame ou da realización de traballos en función da natureza dos CA non adquiridos.

As actividades de recuperación previstas, concretaranse para cada alumno/a nun informe individualizado, que tomará como referencia os criterios de avaliación non superados.

O alumnado será informado das actividades programadas para a súa recuperación, do período da súa realización, e da data en que será avaliado.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Tal e como indica a lexislación vixente:

O alumnado que perdesse o dereito á avaliación continua nun determinado módulo terá dereito a unha proba final extraordinaria previa á avaliación final de módulos correspondente. A cualificación obtida na devandita proba consignarase na avaliación final de módulos do curso correspondente.

A proba de avaliación extraordinaria constará de tres probas que poden ser desenvoltas en diferentes días:

1ª parte da proba: proba escrita sobre os aspectos teóricos dos contidos traballados ao longo dos dous trimestres. O exame poderá incluír cuestións de diferente tipo de resposta: de elección, de resposta corta e/ou de desenvolvemento ¿ máis ou menos amplo- de cuestións relacionadas cos contidos do módulo.

A duración máxima desta proba será de 3 horas. Para aprobar este exame é requisito imprescindible aprobar a parte correspondente a cada avaliación, cunha nota mínima de 5, e dicir, é necesario aprobalas dúas avaliacións conxuntamente, do contrario o exame estará suspenso (non se efectuará a media entre as dúas avaliacións).

2ª parte da proba: proba escrita de carácter práctico, que consistirá na realización dun suposto práctico correspondentes ao módulo a examinarse.

A duración máxima desta proba será de 3 horas.

3ª parte da proba: proba oral que consistirá na exposición e explicación do suposto práctico elaborado.

Para aprobalo módulo é condición imprescindible obter como mínimo un 5 en cada unha das partes, non existindo a posibilidade de facer media entre ambas probas, nin de gardar parte aprobada se fose o caso.

O docente poderá esixir do alumnado, aínda que perda a avaliación continua, a presentación de traballos ou actividades que considere imprescindibles para a consecución do módulo, independentemente das probas finais.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A orde de avaliación no seu artigo 23.5 sinala que cada departamento de familia profesional realizará cunha frecuencia mínima mensual o seguimento das programacións de cada módulo, indicando grado de cumprimento e xustificación razoada no caso de desviacións, ademais a programación será revisada ao inicio de curso e se entregará unha memoria final de curso.

Para o seguimento mensual utilizarase o modelo do procedemento de Programación establecido (utilizando, se é o caso a plataforma habilitada a tal efecto), que se entregará a xefatura de departamento, xa que dito seguimento e revisión deberá constar nas correspondentes actas de departamento.

Para a memoria final utilizaremos o modelo proporcionado pola xefatura de estudos ao final de curso.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

No módulo de Habilidades Sociais o docente, ao principio de curso, realizará unha enquisa por escrito a cada un/unha dos/as alumnos/as, onde se recollan unha serie de cuestións relacionadas coas características persoais e profesionais relacionadas coas habilidades sociais, que servirán para orientar a intervención educativa. Ademais terase en conta a información recollida na sesión de avaliación inicial que o/a titor/a realiza co alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumna/o, así como as súas capacidades.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No referente á atención á diversidade, a flexibilización modular de ciclos formativos consiste na autorización para que o alumnado poida cursar o ciclo formativo de xeito fragmentado por módulo cunha temporalización distinta da habitual.

De forma xeral neste módulo implantaranse, conforme ás necesidades detectadas, medidas de reforzo educativo, tanto curriculares como organizativas:

-Tendo en conta a posible discapacidade física dun alumno/a (xordeira, cegueira, deficiencia motórica,...), será necesaria a adecuación no acceso o currículo.

-Tamén poderán adecuarse compoñentes básicos do currículo (contidos, metodoloxía, recursos), incidindo directamente na programación, en base ás problemáticas concretas:

-Adaptación no proceso de ensinanza-aprendizaxe aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades didácticas.

-Planificación de actividades para determinar cales son os coñecementos previos do alumnado antes de iniciar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

- Tendo en conta os intereses do alumnado na programación e funcionalidade das aprendizaxes.
- Creación dun clima de respecto e tolerancia e valoración mutua.
- Creación dun ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo que integre a alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.
- Métodos alternativos de ensinanza-aprendizaxe.
- Maior tempo para a consecución dos obxectivos
- Actividades diversas diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.
- Deseñar diferentes actividades e situacións para avaliar o mesmo contido.
- Adaptando os instrumentos de avaliación ás necesidades e capacidades potenciais do alumnado.
- Materiais adaptados ás súas necesidades.
- Adecuación de espazos na aula que favorezan a mobilidade do alumnado e posibilite distintos tipos de traballo de forma simultánea e diferentes agrupamentos coa participación de todos os alumnos e alumnas

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

As propostas para abordar os temas transversais esenciais para a formación integral forman parte dos contidos específicos que se traballan no módulo de Habilidades Sociais, que manifesta unha carga actitudinal moi forte: cooperación, traballo en equipo, competencia social, intelixencia emocional, asertividade, conflito ¿¿Así nesta proposta teñen especial relevancia:

- Educación para a paz: o alumnado deberá ser quen de intervir na resolución de conflitos de xeito autónomo (non sempre contará coa presenza dun docente ou doutra figura que exerza as funcións de mediación) e aprender a respectar as opinións dos demais.
- Educación para a igualdade de oportunidades: deberán trasladar á súa práctica profesional todos os principios relacionados coa igualdade de xénero, a fin de non reproducir determinados estereotipos sexistas que aparecen xa nunha idade moi temperá e que se reproducen e manteñen a través dalgúns modelos educativos.
- Educación intercultural: posto que a realidade actual é fortemente multicultural e isto, como non, reflíctese nas aulas. Deberán fomentar os valores de respecto e ver a interculturalidade como unha fonte de riqueza, aproveitando por tanto, as oportunidades que conleva o traballo con familias de diversas nacionalidades e culturas.
- Educación cívica.
- ...

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Obradoiro de intelixencia emocional